

สรุปและขอเสนอแนะ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อวิเคราะห์ผลตอบแทนของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ เปรียบเทียบกับผลตอบแทนของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ซึ่งมีการวิเคราะห์ทั้งผลตอบแทนชนิดไม่ปรับความเสี่ยงหรือที่เรียกว่าผลตอบแทน (Return) และการวิเคราะห์ผลตอบแทนชนิดปรับความเสี่ยง ได้แก่ ผลตอบแทนเกินปกติ (Abnormal Return) Sharpe Index และ Treynor Index การวิเคราะห์ผลตอบแทนเกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ และกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ได้แนวทางจากการศึกษาของ Ivan L. Lustig และ Philip A. Leinbach ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีการทดสอบว่า กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ให้ผลตอบแทนเกินปกติหรือไม่ เพื่อนำมาใช้พิจารณาประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเริ่มตั้งแต่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 ถึง 30 ธันวาคม พ.ศ. 2529 การจัดกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ และกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กเริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2529 รวมระยะเวลา 7 ปี โดยใช้มูลค่าตลาด ณ วันสิ้นปีของแต่ละปีเป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดขนาดของธุรกิจ และในแต่ละปีมีการคัดเลือกธุรกิจที่มีข้อมูลน้อยเกินไป และธุรกิจที่ไม่ active ทั้งไป แล้วคัดเลือกธุรกิจที่เหมาะสม เข้ามาแทนที่ จำนวนหุ้นในกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ในระหว่าง พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2529 มีจำนวน 12-19 บริษัท และจำนวนหุ้นในกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กมีจำนวน 7-14 บริษัท

การทดสอบพบว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนสูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 %

ผลการวิเคราะห์ผลตอบแทน เกินปกติ พบว่ากลุ่มหลักทรัพย์ ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าระดับที่เหมาะสม เมื่อปรับค่าความเสี่ยงตามวิธีการของ CAPM ในขณะที่กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กให้ผลตอบแทนต่ำกว่าระดับที่เหมาะสม กล่าวคือ ผลตอบแทนเกินปกติ (Abnormal Return) ของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มีค่ามากกว่า 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความเชื่อมั่น 95 % และผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กมีค่าน้อยกว่า 0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความ เชื่อมั่น 95 % นั่นคือกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนสูง เกินปกติ และกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กไม่ให้ผลตอบแทนสูง เกินปกติ แต่ให้ผลตอบแทนต่ำกว่าปกติ นอกจากนี้ยังพบว่าผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มีค่ามากกว่าผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับความ เชื่อมั่น 95 % ถึงแม้ว่าเบต้าของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่า เบต้าของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก แต่เบต้าที่แตกต่างกันไม่ได้เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ทั้งสองต่างกันแต่อย่างใด ซึ่งทดสอบโดยการคำนวณสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างผลตอบแทน เกินปกติและ เบต้าของกลุ่มหลักทรัพย์ และได้ค่าเข้าใกล้ 0 ถึงแม้การคำนวณผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์แบ่ง เป็นสองวิธีคือ วิธี เฉลี่ยค่าแบบไม่ถ่วงน้ำหนักและวิธี เฉลี่ยค่าแบบถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าตลาดของหุ้น ในกลุ่มหลักทรัพย์ แต่ทั้งสองวิธีให้ผลสรุปที่เหมือนกัน

เมื่อพิจารณาผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ทั้งสอง เป็นรายปี พบว่าไม่ว่าภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะอยู่ในยุคตกต่ำหรือยุคฟื้นตัว และพัฒนาก็ตาม กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทน เกินปกติ สูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ยกเว้น พ.ศ. 2526 เพียงปีเดียว ซึ่งเมื่อคำนวณผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์โดยวิธี เฉลี่ยค่าแบบไม่ถ่วงน้ำหนักแล้ว ผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มีค่าน้อยกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กในระหว่าง พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2529 ผลตอบแทน เกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ มีค่าระหว่าง 0.58 %

ต่อปีถึง 11.05 % ต่อปี ในกรณีที่ใช้วิธีเฉลี่ยค่าแบบไม่ถ่วงน้ำหนักและระหว่าง -0.80 % ต่อปีถึง 12.35 % ต่อปี ในกรณีที่ใช้วิธีเฉลี่ยค่าแบบถ่วงน้ำหนักด้วยมูลค่าตลาด สำหรับผลตอบแทนเกินปกติของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาด เล็กมีค่าระหว่าง -26.07 % ต่อปี ถึง 1.02 % ต่อปี และ -25.80 % ต่อปี ถึง -3.73 % ต่อปี ตามวิธีคำนวณทั้งสองวิธีตามลำดับ

การคำนวณผลตอบแทนชนิดปรับความเสี่ยงอื่น ๆ ได้แก่ Sharpe Index และ Treynor Index ก็ให้คำตอบที่เหมือนกับการคำนวณผลตอบแทนเกินปกติ กล่าวคือในระหว่าง พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2529 กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มี Sharpe Index และ Treynor Index สูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ทุกปี

กล่าวโดยสรุปก็คือ กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนชนิดไม่ปรับความเสี่ยงและชนิดปรับความเสี่ยงสูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ไม่ว่าภาวะการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอยู่ในยุคตกต่ำหรือยุคฟื้นตัวและพัฒนาก็ตาม

ถึงแม้ว่าผลจากการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะแสดงว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนสูง เกินปกติ และกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กให้ผลตอบแทนต่ำกว่าปกติ ซึ่ง เป็นการสนับสนุนแนวความคิดที่ว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับ Semi-Strong Form แต่เนื่องจากผลตอบแทนเกินปกติที่เกิดขึ้นอาจจะ เป็น เพราะมีข้อหาอื่น เนื่องมาจากการนำ CAPM มาใช้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ดังกล่าวมีระยะเวลาเพียง 11 ปีเศษ บริษัทที่จดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ในระยะดังกล่าวมีเพียง 105 บริษัท และหุ้นส่วนใหญ่ก็ยังไม่ active เมื่อเทียบกับต่างประเทศอาจจะทำให้การวิเคราะห์ตลาดเคลื่อนไปได้ ดังนั้น ผลการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงเป็น เพียงหลักฐานหนึ่งที่สนับสนุนสมมติฐานที่ว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับ Semi-Strong Form แต่ไม่สามารถใช้สรุปได้อย่างแน่นอนว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับ Semi-Strong Form

ดังนั้น สามารถตอบสมมติฐานในการศึกษาที่ตั้งไว้ในบทที่ 1 ได้ดังนี้

1. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นตลาดหลักทรัพย์ที่ไม่มีประสิทธิภาพ ระดับ Semi-Strong Form โดยมีข้อสมมติว่า CAPM ใช้ได้กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กไม่ให้ผลตอบแทนสูงเกินปกติ แต่ให้ผลตอบแทนต่ำกว่าปกติ
3. กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กให้ผลตอบแทนต่ำกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่

ประโยชน์ที่ได้จากการการศึกษา

1. ผลของการศึกษาสามารถให้ข้อคิดแก่ผู้ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้ว่าในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2523-พ.ศ. 2529 กลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ ให้ผลตอบแทนดีกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กทุกปี ไม่ว่าจะปรับความเสี่ยงหรือไม่ก็ตาม ซึ่งผู้ลงทุนสามารถใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนของเขาได้
2. ในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ได้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลดิบ เกี่ยวกับหุ้นสามัญที่เป็นหลักทรัพย์จดทะเบียนหรือหลักทรัพย์รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พ.ศ. 2517 ได้แก่ข้อมูลเกี่ยวกับราคาปิด การจ่ายเงินปันผล การให้สิทธิผู้ถือหุ้นเดิมซื้อหุ้นเพิ่มทุนที่ออกใหม่ และการแตกหุ้น โดยเริ่มเก็บตั้งแต่หุ้นนั้นเข้าตลาดจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2529 และได้มีการนำข้อมูลดิบมาคำนวณอัตราผลตอบแทนรายเดือนของหุ้น อัตราผลตอบแทนรายเดือนของตลาดและ เบต้าของหุ้น ข้อมูลดังกล่าวทั้งข้อมูลดิบและข้อมูลที่คำนวณจากข้อมูลดิบ (แสดงไว้ในภาคผนวก ก และภาคผนวก ข) เป็นข้อมูลที่ผู้วิเคราะห์การลงทุน โดยทั่วไปสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ได้ ดังนั้น การเก็บรวบรวมข้อมูลของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึง เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ จะทำการวิเคราะห์การลงทุนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในแง่ที่สามารถนำข้อมูลในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ไปประกอบการวิเคราะห์ของเขาได้โดยไม่ต้องเสีย เวลา เก็บและคำนวณข้อมูลใหม่

3. ผลการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไม่มีประสิทธิภาพ ณ ระดับ Semi-Strong Form จะมีส่วนช่วยให้ราคาหลักทรัพย์ปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพ เมื่อผู้ลงทุนทราบว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ให้ผลตอบแทนเกินปกติสูงกว่ากลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก หรืออีกนัยหนึ่งผลตอบแทนที่แท้จริงของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มีค่าสูงกว่าผลตอบแทนที่เหมาะสมตาม CAPM และผลตอบแทนที่แท้จริงของกลุ่มหลักทรัพย์ที่ประกอบด้วยหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กมีค่าต่ำกว่าผลตอบแทนที่เหมาะสมตาม CAPM ผู้ลงทุนก็จะสนใจลงทุนในหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มากกว่าหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก เมื่อมีผู้สนใจซื้อหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่มากขึ้น ราคาหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่ก็จะเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กลดต่ำลง ในที่สุดระดับราคาของหุ้นของธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจขนาดเล็กก็จะปรับตัวเข้าสู่ดุลยภาพ ผลตอบแทนเกินปกติของหุ้นของ ธุรกิจขนาดใหญ่ที่มากกว่า 0 ก็จะทำให้ปรับตัวเข้าใกล้ 0 และผลตอบแทนเกินปกติของหุ้นของธุรกิจขนาดเล็กที่ต่ำกว่า 0 ก็จะทำให้เพิ่มขึ้นจนเข้าใกล้ 0

ข้อเสนอแนะ

1. ในการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ พบว่ามีหุ้นของบางบริษัทเป็นหุ้นที่ไม่ active วิธีการจัดข้อบกพร่องในความไม่ active ของหุ้นที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้คือการคัดเลือกหุ้นที่ active กว่าเข้ามาแทนที่หุ้นที่ไม่ active ทั้งนี้เพื่อให้ค่าเบต้าของหุ้นที่คัดเลือกมาศึกษามีความคลาดเคลื่อนน้อยที่สุด อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีวิธีอื่นที่สามารถใช้กับหุ้นที่ไม่ active ได้ เช่นการใช้วิธีการที่เหมาะสมในการคำนวณค่าเบต้าของหุ้นที่ไม่ active ซึ่งเป็นวิธีที่พัฒนาขึ้นมาสำหรับคำนวณค่าเบต้าของหุ้นที่ไม่ active ได้แก่วิธีของ Elroy Dimson¹ เป็นต้น

2. การที่จะสรุปถึงประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในระดับต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนนั้น ควรจะมีการทดสอบด้วยวิธีการต่าง ๆ หลายวิธี เพื่อนำผลการ

¹Avner Arbel, Steven Carvell and Paul Strebel, "Giraffes, Institutions and Neglected Firms, Financial Analysts Journal 39(May-June 1983): 63, quoting, "Risk Measurement when shares are Subject to Infrequent Trading," Journal of Financial Economics(1979): 197-226.

ทดสอบมา เปรียบเทียบดูว่าการทดสอบส่วนใหญ่สนับสนุนความมีประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือไม่ การทดสอบดังกล่าวนอกจากจะช่วยให้ทราบลักษณะของตลาดหลักทรัพย์แล้ว ยังมีประโยชน์ต่อผู้ลงทุนในกรณีที่ตลาดหลักทรัพย์ไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ลงทุนจะสามารถใช้ความไม่มีประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์ให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองได้ สำหรับการทดสอบประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังมีผู้ศึกษากันน้อยราย เมื่อเปรียบเทียบกับต่างประเทศ เช่นสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เริ่มเปิดดำเนินงานได้ไม่นาน และจำนวนบริษัทที่จดทะเบียนหรือเป็นสมาชิกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีจำนวนน้อย

3. ในการที่จะช่วยพัฒนาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้น ขึ้นอยู่กับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและผู้ลงทุนทั้ง 2 ฝ่าย

ตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพราคาจะปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อข้อมูลใหม่ ตลาดหลักทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพเพียงใด ราคาหลักทรัพย์ก็จะยิ่งปรับตัวอย่างรวดเร็วต่อข้อมูลใหม่ โดยความหมายที่กล่าวมานี้ ตลาดหลักทรัพย์ที่จะมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีสภาพคล่อง (Liquidity)² ตลาดหลักทรัพย์ที่มีสภาพคล่องหมายถึงหลักทรัพย์ในตลาดนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงเป็นเงินสดได้อย่างรวดเร็วในราคาตลาดที่ยุติธรรม ตลาดหลักทรัพย์จะมีสภาพคล่องได้ เมื่อมีการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์นั้นอย่างต่อเนื่อง

ในด้านผู้บริหารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น สามารถพัฒนาตลาดหลักทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพได้ โดยการทำให้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีสภาพคล่องวิธีที่จะช่วยให้ตลาดหลักทรัพย์มีสภาพคล่อง โดยการส่งเสริมให้มีผู้เข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากยิ่งขึ้น และการลดต้นทุนในการซื้อและการขายหลักทรัพย์ก็มีผลต่อสภาพคล่องของตลาดหลักทรัพย์ ต้นทุนในการซื้อขายหลักทรัพย์ที่ต่ำจะช่วยให้ผู้ลงทุน เข้าสู่ตลาดหลักทรัพย์มากยิ่งขึ้น

---

²Geoffrey A. Hirt and Stanley B. Block, Fundamentals of Investment Management and Strategy 1983, p. 24.

จากการศึกษาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้พบว่าหุ้นที่ไม่ active นั้น ส่วนใหญ่เป็นหุ้นที่อยู่ในกลุ่มธุรกิจขนาดเล็ก ถ้าสามารถจัดจุดบกพร่องข้อนี้ได้ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ก็จะมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่นสนับสนุนผู้ลงทุนให้สนใจในหุ้นของธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดเล็กที่จะคัดเลือกเข้ามา เป็นบริษัทจดทะเบียนหรือบริษัทรับอนุญาตต้องมีผลการดำเนินงานที่ดี สำหรับหุ้นที่ไม่ active เพราะผู้ถือหุ้นรายใหญ่ไม่ต้องการขายหุ้นที่ตนถืออยู่นั้น ก็อาจจะแก้ไขโดยการใช้อนุสัญญาที่กำหนดจำนวนผู้ถือหุ้นรายย่อยที่เหมาะสม

ถ้าหากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยพัฒนาในด้านข้อมูลให้มีการเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ก็จะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพของตลาดหลักทรัพย์ได้ อาจจะมีการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพิ่มขึ้น

ในด้านของผู้ลงทุนก็จะช่วยพัฒนาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ โดยการเป็นผู้ลงทุนที่มีเหตุผลในการลงทุน วิเคราะห์การลงทุนอย่างมีเหตุผล ไม่ลงทุนตามผู้ลงทุนอื่นอย่างเดียว

4. ถ้าหากมีผู้ทำการรวบรวมข้อมูลทั้งหลาย เกี่ยวกับหุ้นในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยให้อยู่ในรูปแบบที่ผู้วิเคราะห์การลงทุนสามารถนำไปใช้ได้อย่างรวดเร็ว ก็จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเป็นการช่วยเหลือผู้ลงทุน ผู้วิเคราะห์การลงทุนทั้งหลายก็就不用เสียเวลาและทรัพยากรในการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างซ้ำซาก

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย